

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

LESEFUNDE AUF "SIROTČÍ HRADY" BEI KLENTNICE

/Bez. Břeclav/

Josef Unger, Regionalmuseum Mikulov

Bei einer Terrainbegehung auf Sirotčí hrady bei Klentnice wurde ausser Bruchstücken mittelalterlicher Keramik auch eine neolithische Axt gefunden.

FESTSTELLUNGSGRABUNG BEI MORKUVKY

/Bez. Břeclav/

Josef Unger, Regionalmuseum Mikulov

Im Laubwald, bei der Wegkreuzung nach Kobylí und nach "Hrádek", befindet sich in der Flur "U křivé lípy" ein nicht grosser Hügel im Durchmesser von 8 m und der Höhe von 1 m. Der Hügel wurde bereits früher durch eine Amateurgrabung gestört. Beim Durchschneiden des Hügels hat man festgestellt, dass ungefähr in der Mitte ein kreisförmiges Pfostengrübchen im Durchmesser von 0,3 m ist, das sich von dem Liegenden nur durch eine schütterere Konsistenz unterscheidet. Der Boden des Grübchens war in einer Tiefe von 1,6 m entgegen dem Scheitel des Hügels. Bei der Grabung wurde kein Datierungsmaterial gewonnen. Den Hügel kann man am ehesten als eine neuzeitliche eventuell mittelalterliche Grenzenbezeichnung interpretieren.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM VE VELKÝCH HOŠTICÍCH

/okr. Opava/

Vratislav Janák, AÚ ČSAV Brno

Ve druhém pololetí r. 1982 prováděla opavská expozitura AÚ ČSAV záchranný výzkum ve Velkých Hošticích na Hlučínsku. První etapa stavby místní komunikace v trati "Za humny" na východním okraji zástavby obce narušila sídliště s nálezy několika kultur od neolitu po dobu halštatskou; narušení ohlásil obecní krovník R. Jatzek.

Komunikace se staví na okraji první levobřežní říční terasy Opavy, na zhruba jihovýchodním svahu, v horní části velmi mírném, v dolní značně strmějším, končícím na hraně inundační roviny řeky. Podloží je spraš, v hloubce okolo 100 cm místně promíšená pískem. Na spraši leží ornice, v horní části svahu asi 50 - 60 cm, v dolní asi 100 cm mocná.

Na zkoumané ploše zhruba 1 000 m² bylo zjištěno a prokopáno celkem 32 objektů, více nebo méně porušených skrývkou ornice. Předběžně devět z nich náleželo mladší fázi kultury s lineární keramikou. Většinou šlo o těžební či zásobní jámy, které poskytly dobře datovatelný materiál; ve výzdobě keramiky je charakteristické - kromě převládající "notové" značky" - užití záseků a jiných prvků, dosvědčujících zásah železovské kultury. Obj. 19 - nevelká, recentně porušená jáma - byla podle skladby nálezu snad součástí nedochované dílny na výrobu štípané industrie nebo ležela v její těsné blízkosti. Dva objekty byly lengyelské, oba pravděpodobně zásobní. Větší z nich, obj. 1, poskytl množství nálezu, mj. celé a rekonstruované nádoby a četné houslovité "zátěže" a podobnou industrii z plochých kamenů. Druhý objekt byl zahlouben v obj. 29 - hliníku kultury s lineární keramikou a bylo možno zachytit jej až v nejspodnější části. Lengyelské jsou nejspíše také 3 nalezené zlomky plastik; dva z povrchu, třetí byl získán v horních vrstvách jednoho z laloků obj. 29, ale mimo zmíněný zásah. Inventář jam můžeme připsat otické skupině, projevují se v něm však i vlivy skupiny malické, a zejména kultury s moravskou malovanou keramikou, fáze Ib, příp. IIa. Další dva objekty byly eneolitické. Obj. 26 s těžko určitelnou funkcí - podobal se nejvíce spodní části nedokončené dvoukomorové pece - náležel mladší /C/ fázi kultury nálevkovitých pohárů, a pravděpodobně zásobní obj. 15 pak bolerázské skupině kultury s kanelovanou keramikou. Nejmladší lužické kultuře /RHA/ patřil obj. 25 /hliník/ a obj. 8 /neurčitelné funkce/. Neposkytly žádné pozoruhodné nálezy; nožka miniatur-

ní nádoby z obj. 25 je nejspíše halštatská. Halštatské /platěnické/ objekty jsou datovatelné do stupně RH D a jejich funkční skladba je nejpestřejší. Kromě typických jam s kónickými stěnami náležel kultuře platěnické i obj. 6 - část mělké obdélné zemnice, recentně porušené, s přiléhající zásobní jámou, a obj. 21, 30 a 31 - zbytky tří jednokomorových pecí, usazených v ornici, se dny, vyloženými kameny a střepy. Pece stály velmi blízko sebe /výjimkou nebyl ani úplně rozmetaný obj. 31/, pravděpodobně jde tedy o část baterie. Z platěnických nálezů poznamenávám ještě zlomek jantarového korálku v obj. 6 a zlomek pravděpodobně tyglí - ku ložkovitého tvaru v obj. 13. Dalších 6 objektů poskytlo materiál tak málo četný a málo typický, že je kulturně zařadit nelze a obj. 18 byl vůbec bez nálezů. Kromě předmětů uváděných kultur se v některých objektech, příp. na povrchu vyskytly ještě ojedinělé střepy kultury s vypíchanou keramikou a kultury zvoncovitých pohárů. Konečně je třeba připomenout, že neolitické a eneolitické objekty se soustřeďovaly především v horní, mladobronzové a halštatské pak v dolní části svahu, žádný výrazný předěl však mezi nimi není.

Stavba a následný záchranný výzkum zasáhly jen část rozsáhlejší sídlištní polohy; již v r. 1977 pro - věděla expozitura záchranný výzkum při stavbě asi 50 m severně položené Dvořákovy ulice a smuteční síně¹.

Poznámka:

1 J. Pavelčík, PV 1977, Brno 1980, 111.

Rettungsgrabung in Velké Hoštice /Bez. Opava/. Im zweiten Halbjahr 1982 führten Mitglieder der Expositur des AÚ ČSAV in Opava eine Rettungsgrabung während der ersten Bauetappe der lokalen Kommunikation in Velké Hoštice, Bez. Opava, durch. Untersucht wurden insgesamt 32 gestörte Objekte, die der Linearkeramik, der Otice-Gruppe des Lengyelumkreises, der Trichterbecherkultur, der Boleráz-Gruppe der Kultur mit kannelierter Keramik, der Lausitzer- und Platěnicerkultur angehören; ausser diesen stellte man auch einzelne Scherben der Kultur mit Stichbandkeramik und der Glockenbecherkultur fest.

FUNDE AUS LIPNÍK N. BEČVOU

/Bez. Přerov/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

J. Tomáš und Mitglieder der Expositur in Opava fanden bei einer Terrainbegehung in der Flur "Chmelnice" Bruchstücke von Linear-, Lengyel- und jungbronzezeitlicher Keramik.

NÁLEZY Z PROSTORU DÁLNIČE V HOLUBICÍCH

/okr. Vyškov/

Ondrej Šedo, Muzeum Vyškovska Vyškov

Při sledování výkopů, ke kterým docházelo při závěrečných úpravách terénu v okolí dálnice, se objevilo větší množství objektů. Byly pro výzkum nepřístupné anebo bez významnějších nálezů. Podařilo se zachránit jenom část objektů ve skrýnce pro novou přístupovou silnici do Holubic v úseku, kde vede podél železniční trati na Mokrou. Tento prostor leží na okraji plochy označované při výzkumech AÚ ČSAV v Brně v předešlých letech jako Holubice III.

Na základě žádosti Okresního oddělení VB ve Vyškově byl prozkoumán kostrový hrob porušený rýhoří pro telefonní kabel. Dno obdélné jámy s delší osou SV-JZ zasahovalo do žlutého sprašového podloží, zá - syp tvořila hnědá, místy až černá sypká hlína. Kostra se silně pokrčenýma nohama ležela na boku hlavou k jihozápadu, s tváří obrácenou k jihu. Kromě zlomku zvířecí kosti uložené u chodidel se další předměty nenalezly. Můžeme proto jenom předpokládat, že hrob patřil kultuře únětické.

Další kosterní pozůstatky zničila těžba hlíny asi 50 m dále k severu. Na základě údajů pracovníků stavby měly ležet v jámě kruhového půdorysu s tmavou výplní, ze které byla vyzvednuta velká jehlanco - vitá závaží s překříženými žlábký na vrcholu.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné